

Psychologieloos drama

Stel je bent een ouwe dikke overheersende man en je hebt een veel te jonge mooie vrouw op de kop getikt, die op een dag een leuke jonge avonturier ontmoet en samen besluiten ze je om zeep te helpen. Ben jij dan de tragische hoofdpersoon in het verhaal dat volgt? Nee, want doden spreken niet en dat is jammer. Alle aandacht gaat uit naar de overlevende daders die vervolgens een moeizame relatie met elkaar krijgen, verpest door het schuldgevoel van de moord. Interessant zeg, zulke schuldige gelieven.

Maar bij de uitvoering van het toneelstuk *Obsession* (Carré, Toneelgroep Amsterdam, Ivo van Hove, engelstalig) snakke ik hevig naar het levensverhaal van die dikke ouwe bedrogen schreeuwlelijk. Wat een bron van psychologische smakelijkheden: over blindheid en zelfgenoegzaamheid, macht en ondergang. En dat terwijl we van de liefde wel zo ongeveer weten hoe het zit: ze houden alleen van elkaar, de buitenwereld kan de pot op of erger. What else is new? Van Hove's toneelstuk *Obsession* met de beroemde Jude Law in de hoofdrol (niet die ouwe man dus, dat is Gijs Scholten van Asschat) is een bewerking van de film *Obsession* van Visconti die weer teruggaat op de roman *The postman always rings twice* van James M. Cain die trouwens ook in Hollywood verfilmd werd, zelfs twee keer.

Met zoveel rivalen in de buurt moet je wel voor iets origineels zorgen. Bijvoorbeeld een volkomen kale versie zonder enige psychologie. Met figuren die bijkans ongemotiveerd achter elkaar aan lopen en elkaar het leven zuur maken. Alles in rap tempo zodat je niet de kans krijgt je met iemand te vereenzelvigen. 'Stripped' heet dat, gestript. Ivo van Hove deed het. Maakte er een ademloos stuk van, met als theateraal hoogtepunt Halina Reijn, de

overspelige medemoordenares, die drie emmers vuil over de vloer gooit en eentje over zichzelf, maar waarom? Ze was boos, gefrustreerd, dat staat vast. Misschien gewoon een hysteric? Ik had geen idee want deze uitvoering is er een met 'ingesloten antecedent', wat wil zeggen dat je te voren precies moet weten weten wat er bedoeld wordt. Van Hove laat je naar alles raden en ik denk dat het geen kwaad kan om voorafgaand aan de voorstelling *Obsession* nog eens te bekijken of *The postman always rings twice* te raadplegen, de film of het boek.

Wel interessant hoor, zo'n psychologeloos drama, een soort beproeving voor je invulningsvermogen, een staaltje Gestaltpsychologie, teken zelf de ontbrekende lijnen in. Maar eigenlijk niet te harden. De muziek daaren-

Is Halina Reijn misschien gewoon een hysteric?

tegen (Carmen, Tom Waits en meer) vond ik mooi en ook die onttakelde auto die gedurig knallend en oliekkend uit de lucht kwam vallen. Misschien is toneel toch meer schouwspel dan ik dacht.

Het applaus was heel matig, zeker gezien de hysterische klappmachines die tegenwoordig na alle voorstellingen aangezet worden. Thuisgekomen keek ik even wat anderen ervan vonden en ontwaarde een Engelse critica die na de voorstelling in Londen schreef dat ze verwachtte dit jaar niks slechters te zien. Ik daarentegen hoop op een toneelstuk over die ouwe dikkerd, een monoloog graag.

